

KARTA MODUŁU KSZTAŁCENIA

Informacje ogólne

I.

1 Nazwa modułu kształcenia

ANATOMIA

2 Nazwa jednostki prowadzącej moduł

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Katedra Zdrowia, Zakład Pielęgniarstwa

3 Kod modułu

4 Grupa treści kształcenia

Nauki podstawowe

5 Typ modułu

obowiązkowy

6 Poziom studiów
studia I stopnia

7 Liczba punktów ECTS
4

8 Poziom przedmiotu
Podstawowy

9 Rok studiów, semestr
I rok, semestr II

10 Liczba godzin w semestrze

11 Liczba godzin w tygodniu

	Wyk.	Ćw.	ZP	P	Proj.	Wyk.	Ćw.	ZP	MCS	Proj.
									M	

studia stacjonarne 30 45
I rok, sem I

12 Język wykładowy: polski

13 Wykładowca (wykładowcy):lek. med. M.Kupińska

Informacje szczegółowe

14 Wymagania wstępne

1. Podstawowe wiadomości z zakresu biologii (nauki o człowieku)

15 Cele przedmiotu

Celem kształcenia jest zapoznanie studentów z budową ciała ludzkiego oraz wzajemnych relacji poszczególnych jego części z nawiązaniem do aspektów klinicznych.

Po zakończeniu zajęć student w zakresie wiedzy dysponuje umiejętnością nazywania struktur anatomicznych, rozumie ich budowę w powiązaniu z ich funkcją oraz poprawnie opisuje ich położenie

16 Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

nr	student, który zaliczył przedmiot, potrafi:	Metody i warunki weryfikacji efektów kształcenia
A.W1.	Posługuje się mianownictwem anatomicznym	Kontrola ustna (odpowiedź ustna)Test dydaktyczny (test: pytania wielokrotnego/

		jednokrotnego wyboru, typu prawda/fałsz)
A.W2.	Omawia budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna)	Kontrola ustna (odpowiedź ustna). Test dydaktyczny (test: pytania wielokrotnego/ jednokrotnego wyboru, typu prawda/fałsz)
AU1.	Posługuje się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystuje znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	Kontrola ustna (odpowiedź ustna)
A.U2.	Wykazuje różnice w budowie i charakteryzuje funkcje życiowe człowieka dorosłego i dziecka	Kontrola ustna (odpowiedź ustna)
D.K2.	Systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu	Obserwacja (nauczyciela)

17 Treści programowe

l.p.	forma zajęć - wykłady	liczba godzin S	liczba godzin NS	Odniesienie do efektów kształcenia
1.	Anatomia ogólna: płaszczyzny, osie i okolice ciała ludzkiego.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
2.	Osteologia: ogólna budowa kości, połączenia stałe i stawowe kości, stałe i niestałe składniki stawu	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
3.	Wprowadzenie do układu sercowo-naczyniowego: pojęcia: tętnice, żyły, naczynia włosowate.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
4.	Wprowadzenie do układu oddechowego: składowe układu oddechowego, górne drogi oddechowe	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
5.	Wprowadzenie do układu nerwowego: podstawowe pojęcia (komórka nerwowa, zwój, jądro, nerw, nerw rdzeniowy, korzenie i gałęzie nerwu rdzeniowego, pień sympatyczny), spłot nerwów rdzeniowych	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
6.	Ośrodkowy układ nerwowy (OUN): ogólna budowa oraz podział pnia mózgu i mózdzku.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
7.	Narządy zmysłów: zmysł wzroku, słuchu, węchu, smaku. Narząd równowagi.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
8.	Ogólna budowa czaszki : kości mózgowcowaszkii i twarzoczaszki ich połączenia	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
9.	Głowa, szyja: okolice głowy i szyi, układ tętniczy i żylny głowy i szyi, węzły chłonne głowy i szyi	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
10.	Klatka piersiowa: ściany klatki piersiowej: żebra, mostek i ich połączenia, główne mięśnie wdechowe i wydechowe ze szczególnym uwzględnieniem przepony, nerwy przeponowe i błędne.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
11.	Jama klatki piersiowej: podział śródpiersia, jama opłucnowa, zachyłki jamy opłucnowej.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
12.	Topografia i budowa serca.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
13.	Drzewo oskrzelowe i oddechowe.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.

14.	Układ dokrewny: położenie, budowa i czynność: podwzgórza, przysadki, tarczycy, przytarczyc, nadnerczy i jajników.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
15.	Brzuch miednica: okolice jamy brzusznej, ściany jamy brzusznej i miednicy, podział jamy brzusznej (jama otrzewnowa, położenie narządów wewnątrz- zewnątrz-otrzewnowe).	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
16.	Układ moczowo-płciowy: budowa, położenie i funkcje oraz unaczynienie nerek, ogólna budowa i położenie moczowodów, pęcherza moczowego, cewka moczowa męska i żeńska.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
17.	Kończyna górna: szkielet kostny obręczy i części wolnej kończyny górnej: ogólna budowa stawów: ramienne, łokciowe, promieniowo-nadgarstkowego.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
18.	Układ tętniczy kończyny górnej: tętnica pachowa, tętnica ramienna, tętnica łokciowa i promieniowa, miejsca badania tętna.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
19.	Kończyna dolna: szkielet kostny obręczy i wolnej kończyny dolnej: ogólna budowa stawu krzyżowo-biodrowego, biodrowego, kolanowego, skokowego.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
	Suma godzin	30		
	forma zajęć - ćwiczenia	liczba godzin S	liczba godzin NS	Odniesienie do efektów kształcenia
1.	Rodzaje tkanek i ich przykłady. Budowa mięśni i ich rodzaje. Powłoka wspólna (skóra i przydatki).	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
2.	Szkielet kostny kończyny górnej i dolnej, szkielet kostny klatki piersiowej i miednicy.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
3.	Budowa kręgosłupa: krzywizny kręgosłupa, (lordozy i kifozy), budowa typowego kręgu, połączenia kręgosłupa: staw górny i dolny głowy, stawy międzykręgowe, krążki międzykręgowe, więzadła kręgosłupa.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
4.	Ogólna budowa serca. Krążenie duże i małe (struktura, czynność). Układ chłonny: budowa węzła chłonnego, położenie głównych grup węzłów chłonnych, główne pnie chłonne (zbiornik mleczu, przewód piersiowy, pień chłonny prawy), zakres spływu chłonki z poszczególnych części ciała.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
5.	Budowa i podział jamy nosowej, gardła i krtani, zatoki przynosowe i ich czynność, dolne drogi oddechowe (ogólna budowa tchawicy, oskrzeli, płuc).	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
6.	Budowa zewnętrzna i wewnętrzna rdzenia kręgowego, opony rdzenia kręgowego i przestrzenie między nimi, ośrodki	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.

	autonomiczne rdzenia kręgowego.			
7.	Powtórzenie materiału. Kolokwium I.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
8.	Nerwy czaszkowe i ich komponenty. Budowa zewnętrzna półkuli mózgu, jądra kresomózgowia, ośrodki korowe.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
9.	Układ komorowy (wytwarzanie i krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego), opony mózgowia i przestrzenie między nimi w aspekcie klinicznym, pojęcie dróg: ruchowych, czuciowych, zmysłowych, unaczynienie OUN (tętnice mózgu, koło tętnicze mózgu i jego znaczenie czynnościowe, schemat odpływu krwi żylnej z mózgowia, zatoki żyłne opony twardej).	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
10.	Ogólna budowa oka i ucha.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
11.	Powtórzenie materiału. Kolokwium II.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
12.	Dół przedni, środkowy i tylny czaszki, oczodół, kostna jama nosowa i jama ustna.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
13.	Jama ustna, gardło, przełyk, migdałki, pierścień chłonny, położenie i czynność ślinianek, ogólna budowa i czynność języka	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
14.	Naczynia dochodzące i wychodzące z serca. Zastawki tętnicze i żyłne serca. Szkielet serca. Układ przewodzący serca. Unaczynienie i unerwienie serca. Topografia, budowa i unaczynienie (odżywcze i czynnościowe) płuc.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
15.	Mechanizm oddychania.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
16.	Położenie, budowa i czynność: podwzgórza, przysadki, tarczycy, przytarczyc, nadnerczy i jajników.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
17.	Powtórzenie materiału. Kolokwium III.	1	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
18.	Składowe układu pokarmowego: ogólna budowa: żołądka, jelita cienkiego i grubego. Ogólna budowa topografia i funkcja: wątroby, śledziony, trzustki. Główne pnie naczyniowe jamy brzusznej i miednicy: aorta brzuszna, żyła główna dolna, żyła wrotna.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
19.	Budowa i położenie narządów płciowych męskich: jądra, najądrza, drogi wyprowadzające nasienie, gruczoł krokowy. Budowa i położenie narządów płciowych żeńskich: macica, jajowody, jajniki, pochwa.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
20.	Główne mięśnie (ich czynność i unerwienie): mięśnie obręczy barkowej, ramienia, przedramienia i ręki. Splot ramienny położenie nerwy z niego	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.

	wychodzące.			
21.	Układ żylny kończyny górnej ze szczególnym uwzględnieniem żył powierzchownych i ich zmienności.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
22.	Główne grupy mięśniowe kończyny dolnej (czynność i unerwienie): mięśnie uda, podudzia, stopy.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
23.	Splot nerwowy lędźwiowy, krzyżowy - położenie, budowa, nerwy z nich wychodzące.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
24.	Układ tętniczy kończyny dolnej: tętnica udowa, tętnica podkolanowa, tętnica piszczelowa przednia i tylna, miejsca badania tętna.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
25.	Układ żylny kończyny dolnej ze szczególnym uwzględnieniem żył powierzchownych.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
26.	Powtórzenie materiału. Kolokwium IV.	2	-	A.W1.; A.W2.; AU1.; A.U2.; D.K2.
suma godzin		45		

18 Narzędzia/metody/formy dydaktyczne

1. metody problemowe: wykłady z elementami konwersatorium
2. - metody podające: prezentacje multimedialne
3. - metody eksponujące: stół anatomiczny

Metody sprawdzania efektów kształcenia

1. Wykłady: test wiadomości, sprawdzian wiadomości pisemny

**Ocena osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy;
Kryteria oceny wiadomości , (skala ocen- b. dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny)**

1. **Bardzo dobry**- opanowanie całego materiału, przedstawianie wiedzy w logiczny układ, właściwie rozumie uogólnienia i związków między nimi oraz wyjaśnianie zjawisk , samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce . Posługiwanie się poprawnym językiem, stylem i terminologią naukową.
2. **Dobry plus** - opanowanie całego materiału, wiązanie wiedzy w logiczną całość , wyjaśnianie zależności pomiędzy zachodzącymi zjawiskami, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela. Posługiwanie się terminologią medyczną.
3. **Dobry** -Opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy w logiczną całość, rozumienie uogólnień i związków między nimi , stosowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej z pomocą nauczyciela. Posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią naukową.
4. **Dostateczny plus**- opanowanie materiału programowego , wiązanie wiedzy wykazywanie związków logicznego powiązania między zjawiskami z pomocą nauczyciela. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce po ukierunkowaniu przez nauczyciela. Język poprawny. Posługiwanie się terminologią medyczną.
5. **Dostateczny** –opanowanie treści programowych do treści podstawowych, trudności w łączeniu ich w logiczną całość. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce przy

pomocy nauczyciela. Język potoczny, styl nieporadny.

6. **Niedostateczny** – brak wiadomości programowych, brak rozumienia uogólnień, umiejętności wyjaśniania zjawisk i zależności między nimi, liczne i poważne błędy, styl nieporadny, trudności w formułowaniu odpowiedzi.

Przedmiot kończy się egzaminem testowym

WARUNKI UZYSKANIA ZALICZENIA

Teoretyczne zaliczenie cząstkowe (kolokwium testowe) - odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego (tematyka wykładów i ćwiczeń). W czasie zajęć, z przedmiotu fizjologia, przewidziane są cztery kolokwia (po zakończeniu danego bloku tematycznego).

Kolokwium testowe - składa się z 30 - 45 pytań - maksymalna ilość punktów wynosi 30 – 45
Ocena pozytywna: 50% poprawnych odpowiedzi.

Ocena osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych:

Kompetencje społeczne oceniane są na podstawie obserwacji studenta na zajęciach, analizując aktywność i zaangażowanie na zajęciach. Ocena wystawiona przez prowadzącego ćwiczenia porównywana jest przez prowadzącego zajęcia z samooceną studenta i w przypadku istotnych różnic – omawiana ze studentem.

1. Obecność na zajęciach zgodnie z zasadami uczestnictwa.
2. Uzyskanie nie mniej niż 50%/ ze wszystkich kolokwii oraz ocena uzyskana za kompetencje społeczne.
3. Pozytywna opinia prowadzącego zajęcia wydana na podstawie systematycznego przygotowania do zajęć oraz aktywności na zajęciach.
4. Studenci, którzy nie uzyskają wymaganego minimum punktów i pozytywnej opinii prowadzącego zajęcia nie uzyskują zaliczenia z przedmiotu. Muszą oni uzyskać zaliczenie w sesji poprawkowej - przed przystąpieniem do drugiego terminu egzaminu. Zaliczenie ma formę testu pisemnego. Celem zaliczenia student powinien uzyskać minimum 50%.
5. Studenci, którzy uzyskają za każde kolokwium cząstkowe co najmniej 90% pozytywnych odpowiedzi, po uzyskaniu pozytywnej opinii od asystenta prowadzącego zajęcia mogą zostać zwolnieni z egzaminu końcowego z oceną bardzo dobrą.

EGZAMIN KOŃCOWY - egzamin testowy

1. Egzamin końcowy, z przedmiotu anatomia, składa się z 60 pytań testowych
2. Za odpowiedź prawidłową student otrzymuje 1 punkt, za błędną 0 punktów.
3. Do zaliczenia konieczne jest uzyskanie minimum 60% poprawnych odpowiedzi.
4. Egzamin poprawkowy ma analogiczną formę do egzaminu w pierwszym terminie.

20 Obciążenie pracą studenta

forma aktywności	średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
	S	NS
Godziny kontaktowe z nauczycielem	75 (wyk-30, ćw.-45)	-
Praca bez nadzoru nauczyciela	-	-
Indywidualna praca studenta	25	-
Praktyki zawodowe	-	-
SUMA	100	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	4	

21 Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:	
1.	Anatomia chirurgiczna i technika zabiegów operacyjnych / John Elias Skandalakis, Panajiotis N. Skandalakis, Lee John Skandalakis ; tł. Wojciech Rowiński. Wyd. 1, dodr. 1. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2003.
2.	Anatomia człowieka t.1 : Podręcznik dla studentów / Olgierd Narkiewicz. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL ; IBUK Libra, 2010.
3.	Anatomia człowieka t.1 : Podręcznik dla studentów / Olgierd Narkiewicz. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL ; IBUK Libra, 2010.
4.	Anatomia człowieka t.1 : Podręcznik dla studentów / Olgierd Narkiewicz. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL ; IBUK Libra, 2010.
5.	Anatomia człowieka t.1 : Podręcznik dla studentów / Olgierd Narkiewicz. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL ; IBUK Libra, 2010.
Literatura uzupełniająca:	
1.	Anatomia człowieka - kompendium / Teresa Gwardjak, Bartłomiej Sokołowski. Kraków : AWF Kraków ; IBUK Libra, 2012.
2.	Anatomia człowieka : podręcznik dla studentów medycyny / red. Janina Sokołowska-Pituchowa. Wyd. 6. - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2000.
3.	Anatomia człowieka : podręcznik i atlas dla studentów licencjatów medycznych / Elżbieta Suder, Szymon Brużewicz. Wyd. 2 - Wrocław : Górnicki Wydawnictwo Medyczne, 2012.